

Opinnäytetyö (AMK)

Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma

Restonomi

2011

Jaana Kallio

VERKKO-OPISKELUN MERKITYS AMMATILLISESSA KEHITTYMISESSÄ

– Opiskelijoiden kokemuksia verkko-opiskelusta
Turun Aikuiskoulutuskeskuksessa

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

Turun ammattikorkeakoulu

Palvelujen tuottaminen ja johtaminen | Restonomi

Marraskuu 2011 | Sivumäärä 28

Marita Antikainen

Jaana Kallio

VERKKO-OPISELUN MERKITYS AMMATILISESSA KEHITTYMISESSÄ

– Opiskelijoiden kokemuksia verkko-opiskelusta Turun Aikuiskoulutuskeskuksessa

Työssäni tarkastellaan työvoimapolitiisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden kokemuksia verkko-opiskelusta ja sen merkityksestä heidän ammatillisessa kehitymisessään.

Työvoimapolitiisessa koulutukseen sisältyy perinteistä luokka-opetusta, itsenäistä opiskelua, työssä oppimista oman ammattialan työtehtävissä ja nykyisin myös verkko-opiskelua. Kyselyn avulla selvitettiin verkko-opiskelun merkitystä ammatillisessa kehitymisessä ja opiskelijoiden halukkuutta verkko-opiskeluun tulevaisuudessa. Tämän lisäksi selvitettiin muun muassa opiskelijoiden tietoteknisiä taitoja, Internetin käyttöä ja kokemuksia Optima-verkko-oppimisympäristön käytöstä. Tiedot kerättiin kyselylomakkeella, joka sisälsi monivalintakysymyksiä ja avoimia kysymyksiä.

Kyselyyn vastasi lähiavustajakoulutuksen sekä sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon, lähihoitaja että kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavassa työvoimapolitiisessa koulutuksessa olleet opiskelijat. Vastaajia oli yhteensä 40. Suurin osa opiskelijoista osallistui ensimmäistä kertaa verkko-kurssille.

Suurin osa opiskelijoista koki verkko-opiskelun mielekkääksi ja olisi jatkossakin kiinnostunut kehittämään ammattiosaamistaan verkko-opiskelun avulla. Vuorovaikutteisuuden puuttuminen verkko-opiskelussa oli suurin syy, miksi perinteiset opiskelumuodot koettiin tärkeämmiksi kuin verkko-opiskelu.

ASIASANAT:

ammatillinen kehittyminen, työvoimapolitiinen koulutus, verkko-opetus, verkkokurssi

Jaana Kallio

THE SIGNIFICANCE OF E-LEARNING IN DEVELOPING OF PROFESSIONAL SKILLS - Students' experiences in e-learning in Turku Adult Education Centre

In the thesis I will examine experiences in e-learning from a number of students studying in labour market training courses. The data of the survey was collected on the basis of the responses by those trainees who had studied in practical nurse training, basic course of social services and health care training and home care service training programmes. A total of 40 students participated in this research. Most of the students took an e-learning course the very first time.

Traditionally, labour market training comprises lessons in the class-room, self-studies, learning by doing, i.e. training on the job, according to individual assignments in the field, and nowadays e-learning as well. The aim of the survey was to define the significance of e-learning in the development of the trainees' professional skills and their willingness to participate in e-learning activities in the future. Moreover, the query focused on the trainees' computer skills, utilization of the Internet, and experiences as for the use of Optimanet-work-system. All information was collected on a questionnaire which had multiple choice questions together with open questions.

The majority of the students find the e-learning method meaningful, and they are probably interested in e-learning in the future as an essential part of their studies. The lack of interactivity in e-learning is the main reason why also the traditional means of training is regarded as a very important part of the studies.

KEYWORDS:

Developing of professional skills, labour market training, e-learning, online course

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TYÖVOIMAKOULUTUS	7
3 VERKKO-OPETUS JA VERKKO-OPPIMINEN	8
4 KANSALLINEN TIETOYHTEISKUNTASTRATEGIA 2007-2015	9
5 OPTIMA VERKKOYMPÄRISTÖ JA VERKKOKURSSIEN TOTEUTUS TURUN AIKUISKOULUTUSKESKUKSESSA	11
6 OPISKELIJAKYSELYN TOTEUTTAMINEN	12
7 KYSELYN TULOKSET	13
7.1 Opiskelijoiden ikä	13
7.2 Tietokoneen ja Internetin käyttö	14
7.3 Aikaisempi verkko-opiskelu	17
7.4 Tietokoneen hallintalaitteiden käyttö ja tekstin tuottaminen	17
7.5 Optima verkko-oppimisympäristö	19
7.6 Verkko-opinnot, luokkaopetus vai molemmat?	21
7.7 Verkko-opiskelussa saavutettujen taitojen ja tiedon hyödyntäminen tulevassa ammatissa	23
8 POHDINTA	25
LÄHTEET	28

LIITTEET

Liite 1. Opiskelijakysely 2009 – 2010, Verkko-opiskelu työvoimapolitiittisessa koulutuksessa

KUVIOT

Kuvio 1. Opiskelijoiden ikäjakauma 20-40 ja yli 40 –vuotiaisiin	14
Kuvio 2. Tietokoneen käyttö.	15
Kuvio 3. Tietokoneen käytön helppous/vaikeus.	15
Kuvio 4. Kuinka usein käytät Internetiä?	16

Kuvio 5. Internetin käyttö	16
Kuvio 6. Aikaisempi verkko-opiskelu	17
Kuvio 7. Tekstin tuottaminen ja kirjoittaminen	18
Kuvio 8. Kirjoittamistottumukset	19
Kuvio 9. Ohjeiden ja opastuksen riittävyys verkko-opiskeluun	19
Kuvio 10. Verkko-oppimismateriaalin luettavuus	20
Kuvio 11. Vekkokurssin tehtävät lisäsivät ammatillista osaamistani.	20
Kuvio 12. Ohjauksen riittävyys verkkokurssin aikana.	21
Kuvio 13. Verkko-opiskelu, luokkaopetus tai molemmat	23
Kuvio 14. Verkko-opiskelu, luokkaopetus tai molemmat	24

TAULUKOT

Taulukko 1. Opiskelijoiden ikäjakauma koulutuksittain	14
Taulukko 2. Tietokoneen hallintalaitteiden käyttö	18
Taulukko 3. Opiskelijaryhmien valinnat verkko-opiskelun, luokkaopetuksen ja niiden yhdistelmän välillä	22

1 JOHDANTO

Turun Aikuiskoulutuskeskuksen puhdistuspalvelualan koulutuksissa on ollut pitkään mahdollisuus verkko-opiskeluun. Laitoshuoltajan ammattitutkintoon ja siivoustyönohjaajan erikoisammattitutkintoon valmistavassa oppisopimus- ja omaehtoisessa koulutuksessa verkkokoulutus aloitettiin vuonna 2000. Vuonna 2001 aloittivat ensimmäiset opiskelijat verkko-opiskelun siivousteknikon erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa ja vuodesta 2007 kotityöpalvelujen ammattitutkinnon valmistavassa koulutuksessa olevat opiskelijat ovat voineet opiskella tiettyjä opintokokonaisuuksia verkko-opintoina. Verkko-opiskelun mahdollisuus ja suosio on kasvanut, koska se on ajasta ja paikasta riippumatonta. Nykyisin työvoimapolitiittisten koulutusten tarjouspyynnöissä mainitaan verkko-opiskelu osana muita opiskelumuotoja. Työvoimapolitiittisen koulutuksen opiskelijat ovat työttömiä tai työttömyysuhan alaisia. Usein heillä ei ole ammatillista koulutusta tai tutkintoa ja heidän aikaisemmasta opiskelustaan saattaa olla pitkä aika. Verkko-opiskeluun osallistuminen parantaa näin ollen ammatillisen osaamisen kehittymisen lisäksi heidän opiskelutaitojaan tulevaisuudessa.

Pääsääntöisesti työvoimapolitiittinen koulutus koostuu monimuoto-opetuksesta, johon sisältyy lähiopetusta, etäpäiviä kirjallisine etätehtävineen, työssä oppimisjaksoja ja nykyisin myös verkko-opiskelua. Verkkokurssit koostuvat verkko-oppimismateriaaleista ja niihin liittyvistä oppimistehtävistä opiskeluohjeineen. Verkko-opiskelun tukena ovat luokkaopetuksena toteutettavat tunnit, jotka yleensä toteutetaan ennen verkkokurssia. Useimmat työvoimapolitiittisessa koulutuksessa olevista opiskelijoista osallistuvat ensimmäistä kertaa verkko-opiskeluun. Oman haasteensa verkkokurssien toteuttamiseen tuovat opiskelijoiden hyvinkin vaihtelevat tietotekniset taidot. Tavoitteena on kuitenkin, että kaikki pystyvät niihin osallistumaan ja tehtävät ovat sellaisia, jotka parantavat opiskelijan tiedonhakuvalmiuksia ja lisäävät heidän ammatillista osaamistaan kyseisellä osaamisalueella.

Kyselyn avulla selvitettiin verkko-opiskelun merkitystä ammatillisessa kehittämisessä, sen tuomista valmiuksista työelämässä ja mahdollisissa jatko-opinnoissa. Kyselyyn osallistuivat lähiavustaja koulutuksen sekä sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon, lähihoitaja että kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa olleet opiskelijat.

2 TYÖVOIMAKOULUTUS

Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus (työvoimakoulutus) on suunniteltu ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille 20 vuotta täyttäneille henkilöille. Työvoimakoulutuksen rahoittaa työ- ja elinkeinohallinto ja se on opiskelijalle maksutonta.

Työ- ja elinkeinohallinto ostaa työvoimakoulutuksen aikuiskoulutuskeskuksilta, ammatillisilta oppilaitoksilta tai yksityisiltä koulutuksen järjestäjiltä. Koulutus hankitaan kilpailuttaen koulutuksen järjestäjiä. Työvoimakoulutukseen haetaan työ- ja elinkeinotoimiston kautta, joka yhteistyössä oppilaitoksen edustajien kanssa valitsee opiskelijat. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2011 [viitattu 29.4.2011].)

Työvoimakoulutuksen ensisijaisena tarkoituksena on parantaa ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta ja työttömien pääsyä takaisin työmarkkinoille. Koulutus on usein perus-, ammattitutkintoon tai sen osaan tähtäävää. Koulutus vastaa sisällöltään muun aikuiskoulutuksen sisältöjä, kuten esimerkiksi omaehtoinen aikuiskoulutus. (Työ- ja elinkeinotoimisto 2011 [viitattu 2.3.2011].)

Opiskeluun sisältyy lähi-, monimuoto- ja verkko-opetusta. Kaikkiin työvoimakoulutuksiin oleellisena osana liittyy työssä oppimisjaksoja. Turun Aikuiskoulutuskeskuksessa pyritään kaikkiin työvoimakoulutuksiin sisällyttämään verkko-opetusta, lukuun ottamatta maahanmuuttajille suunnattuja koulutuksia.

3 VERKKO-OPETUS JA VERKKO-OPPIMINEN

Verkko-opetus on opetusta, jossa hyödynnetään avoimia verkkopohjaisia verkko-oppimisympäristöjä. Tyypillisessä verkko-oppimisympäristössä on oppimateriaalia, ohjeita, tehtäviä, keskustelu- ja ryhmätyöalueita ja linkkejä verkkolähteisiin. Verkko-opetus voi sisältää verkko-oppimisympäristössä työskentelyn lisäksi lähiopetusta, työssäoppimista ja projektitöitä. Verkko-opetuksen liittyy koko prosessinaikainen ohjaus ja palaute (Koli, Silander 2002, 88). Vaikka opetusohjelmissa on mahdollista sallia kaikkien avoimen Internetin käyttäjien pääsy verkkokursseille, kirjautuminen sallitaan yleensä ainoastaan kurssille hyväksytyille opiskelijoille.

Nykyisin useat ammatit edellyttävät kykyä käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa. Perinteiset koulutuksen muodot eivät ole kovinkaan hyvin tukeneet näitä vaatimuksia. Vastaus oppimisen ja tietoyhteiskunnan haasteisiin voi löytyä avoimista ja oppimisympäristöistä ja niiden opetuksellisesta käytöstä. Malleja oppilaitosten työmuotoihin voidaan etsiä elinkeinoelämän työ- ja toimintaympäristöjen kulttuurista. (Koli, Silander 2002, 27.)

Oppiminen verkossa on paikasta ja ajasta riippumatonta ja opiskelijat voivat muodostaa virtuaalisen oppimisympäristön. Opiskelijoiden työskentely avoimessa oppimisympäristössä voi parhaimmillaan olla verrattavissa tutkijan työskentely prosessiin. Opettajan rooli on toimia oman osa-alueensa asiantuntijana ja oppimisprosessin ohjaajana, ei niinkään tiedonjakajana. (Koli, Silander 2002, 27–28.)

Verkko-oppimiseen liittyy usein verkko-oppimistehtäviä, joiden avulla oppija saadaan oppimaan uusia asioita. Oppija oppii työstimällä tehtävää. Oppimistehtävien avulla ohjataan oppijan havainnointia, työskentelyä ja tiedonprosessointia (Koli, Silander 2002, 27).

Verkko-opiskelua voidaan toteuttaa monin tavoin, kuten ohjattuna verkko-opiskeluna, itsenäisenä opiskeluna verkossa, monimuoto-opiskeluna tai sitä voidaan hyödyntää myös lähiopetuksessa. Ohjatussa verkko-opiskelussa pääpaino on usein yhteisöllisessä tiedonrakentelussa. Opiskelun aikana

opettajat tai ohjaajat seuraavat ja ohjaavat oppimista ja oppimisprosessia. He antavat palautetta oppimistehtävistä ja osallistuvat verkkokeskusteluun. Itseopiskelussa opiskelija perehtyy itsenäisesti verkkoaineistoihin ja oppimateriaaleihin ja tekee oppimistehtäviä opettajan suunnitteleman oppimisprosessin mukaisesti. Monimuoto-opiskelussa yhdistetään esimerkiksi lähiopiskelua, verkko-opiskelua ja työssäoppimista. Lähiopetuksessa voidaan hyödyntää verkkoaineistoja ja -oppimateriaaleja ryhmätyöskentelyssä. Tällöin työskentelyalustana toimii verkko-oppimisympäristö. (Kenguru, Verkko-opetus [viitattu 22.5.2011].)

4 KANSALLINEN

TIETOYHTEISKUNTASTRATEGIA 2007-2015

Kansallinen tietoyhteiskuntastrategia vuosille 2007–2015 on laadittu vuoden 2006 aikana. Siinä on määritelty kansallinen visio ja tahtotila siitä, millaisen tietoyhteiskunnan haluamme Suomesta luoda. (Tietoyhteiskuntaohjelma, Kansallinen tietoyhteiskuntastrategia 2007–2015 , 6 [viitattu 3.6.2011].)

Vuosille 2007–2011 strategiatyössä määriteltiin kärkihankkeet, joita ovat mm. elinikäisen oppimisen edellytysten varmistaminen ja tietoverkkojen yhteysnopeuksien ja tietoyhteiskuntainfrastruktuurin yhtyeentoimivuuden varmistaminen. Lisäksi mahdollisuutta hankkia laajakaistayhteys tulee parantaa, sillä maantieteellisessä kattavuudessa on edelleen puutteita (Tietoyhteiskuntaohjelma, Kansallinen tietoyhteiskuntastrategia 2007–2015 9 - 13 [viitattu 3.6.2011].)

Tietoyhteiskunnassa yksilöltä odotetaan uudenlaisia taitoja ja vahvuuksia, kuten esimerkiksi nopeaa omaksumiskykyä, kykyä itsenäiseen tiedon hankintaan ja tiedon tuottamiseen sekä kriittisiä mediataitoja että innovatiivisuutta. Tämä tuo haasteita opetussisältöihin. Työyhteisöjen toimintaympäristö tulee tulevaisuudessa olemaan entistä verkottuneempi ja tietotyön määrä tulee lisääntymään kaikissa ammateissa. Jotta työvoiman osaaminen taataan, tulee

panostaa aikuis-, muunto- ja jatkokoulutusjärjestelmiin. (Tietoyhteiskuntaohjelma, Kansallinen tietoyhteiskuntastrategia 2007–2015,18 [viitattu 3.6.2011].)

Tilastokeskuksen tekemän tutkimuksen mukaan vuonna 2010 joka toinen suomalainen käyttää Internetiä useasti päivässä ja käyttäjiä on jo 86 prosenttia. Yleisimpiä Internetin käyttötapoja ovat sähköposti, verkkopankki ja tiedonhaku palveluista tai tavaroista. Myös vanhemmissa ikäryhmissä Internetin käyttö yleistyy nopeasti. Lähes kaikki nuoremmassa ikäryhmissä käyttävät Internetiä. (Tilastokeskus 2011 [viitattu 6.3.2011].)

Valtaosa tietokoneen käytöstä muodostuu Internetin käytöstä. Tilastokeskuksen tutkimukseen vuonna 2010 vastanneista lähes puolet arvioi, että tietokonetta yksityistarkoituksiin käytettäessä, aika kuluu lähes kokonaan Internetin parissa. Vain joka kymmenes ilmoitti, että Internet vie neljänneksen tai vielä vähemmän tietokoneen käyttöajasta. (Tilastokeskus 2011 [viitattu 6.3.2011].)

Naisilla ja miehillä on samanlaiset Internetin käyttötavat ja – paikat. He käyttävät Internetiä lähes yhtä usein. Internetin käyttötarkoitukset eroavat kuitenkin. Naiset käyttävät Internetiä erityistiedon etsimiseen ja sosiaaliseen yhteydenpitoon. Miehet käyttävät Internetiä laajemmin. Heidän käyttötapojaan ovat tiedostojen lataaminen ja tuotteiden ostaminen tai myyminen Internetin huutokauppasivuilla tai kirpputoreilla. Miehet käyttävät enemmän Internetiä liikkeudessaan kodin, työ- tai opiskelupaikan ulkopuolella. Heillä on myös useammin käytössä Internet-yhteyteen matkapuhelin tai kannettava tietokone. (Tilastokeskus 2011 [viitattu 6.5.2011].)

Verkko-oppimisessa korostuvat oppimaan oppimisen taidot ja valmiuksien erilaisuus, koska painopiste opetuksessa on siirtynyt oppijan yksilölliseen oppimisprosessiin ja yhteisölliseen tiedon rakenteluun. Oppijoiden verkko-oppimistaitoja tulee tietoisesti kehittää, sillä verkko-oppimisessa tarvitaan esimerkiksi tiedonhaku-, tiedonkäsittely- ja prosessitaitoja. Nämä taidot ovat nykyisin työelämän ydinosaa. Opiskelussa korostuu tiedon etsintä, muokkaaminen ja käyttö sekä uuden tiedon tuottaminen. Lisäksi opiskelijan

tulee osata arvioida tiedon luotettavuus ja käyttökelpoisuus. Parhaiten näitä taitoja opitaan osana muuta oppimista ja opiskelua. (Koli, Silander 2002, 75-79.)

Kokemukseni mukaan verkko-opiskelu edellyttää opiskelijalta oman opiskelun ja ajankäytön suunnittelua. Opiskelun suunnitteluun liittyy oleellisesti tietämys siitä miten oppii hyvin ja tehokkaasti. Tähän opiskelija tarvitsee ainakin aluksi ohjaajan ohjausta ja tukea. Usein opiskelijan yllättää se, miten paljon itsenäinen oppimateriaaleihin ja oppimistehtäviin vastaaminen vie aikaa.

5 OPTIMA VERKKOYMPÄRISTÖ JA VERKKOKURSSIEN TOTEUTUS TURUN AIKUISKOULUTUSKESKUSSESSÄ

Optima verkkoympäristöä käytetään www-selaimella esim. Internet Explorer tai Mozilla Firefox. Se on suljettu oppimisympäristö, jonne opiskelijat saavat henkilökohtaiset tunnukset, joilla he pääsevät kirjautumaan sinne. Verkkokurssien lisäksi opiskelijat pääsevät lukemaan sieltä lukujärjestytyksensä ja sekä heidän opiskelunsa että tutkinnon suorittamisensa henkilökohtaistamislomakkeet löytyvät sieltä. Optimasta löytyvää keskustelualustaa voidaan käyttää myös viestintäkanavana opiskelijoille tiedotettavissa asioissa ja opiskelijat voivat pyytää sen kautta esimerkiksi ohjausapua opiskeluun liittyvissä asioissa.

Puhdistuspalvelualan verkkokursseissa on mahdollisuus käyttää oppimisaihioita, jotka ovat toteutettu yhteistyössä Lapin ammattiopiston ja Porin aikuiskoulutuskeskuksen kanssa. Porin aikuiskoulutuskeskus on yhdistynyt Porin ammattiopiston, Rauman ammattiopiston ja Innova Länsi-Suomen Aikuiskoulutuskeskuksen kanssa 1.1.2010 muodostaen Länsirannikon koulutus Oy WinNovan. Oppimisaihioita valmistettiin yhteistyössä kaikkiaan yksitoista. Oppimisaihio määritellään pieneksi itsenäiseksi multimediapohjaiseksi oppimateriaalin palaseksi (Kenguru Digitaalinen oppimateriaali [viitattu

22.5.2011]). Oppimisaihiolla tarkoitetaan tässä oppimateriaalia, joka koostuu aiheeseen liittyvästä tietosisällöstä. Kyselyyn osallistuneista opiskelijaryhmistä kaikki osallistuivat kestävän kehityksen verkkokurssiin, jossa käytettiin siihen liittyvää oppimisaihiota ja oppimistehtäviä. Osa opiskelijoista osallistui myös muihin verkkokursseihin, kuten tekstiilien huoltopalvelut ja huolenpitopalvelut verkkokursseihin.

6 OPIKELIJAKYSELYN TOTEUTTAMINEN

Opiskelijakysely toteutettiin kolmelle työvoimapolitiisessa koulutuksessa (työvoimakoulutus) olevalle opiskelijaryhmälle. Opiskelijat olivat seuraavissa koulutuksissa: sosiaali- ja terveysalan perustutkinto (lähihoitaja), kotityöpalvelujen ammattitutkinto ja lähiavustajan koulutus.

Kahdelle ryhmälle, sosiaaliala- ja terveysalan perustutkintoon valmistavassa koulutuksessa ja lähiavustaja koulutuksessa oleville, kysely toteutettiin luokkatilanteessa. Kummassakin ryhmässä paikalla oli 14 opiskelijaa. Kotityöpalvelujen ammattitutkinnon suorittaneille opiskelijoille kysely tehtiin postitse. Kyselyä postitettiin 17 ja vastauksia saatiin 12. Kyselyyn vastasi yhteensä 40 opiskelijaa.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon valmistava koulutus kestää n. 2 vuotta. Koulutusohjelma on sairaanhoito ja huolenpito. Tavoitteena on, että he suoritettuaan sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon (lähihoitaja) työllistyvät tutkintoa vastaaviin tehtäviin sosiaali- ja terveysalalle mm. kotisairaanhoitoon, vanhainkoteihin, palvelutaloihin, kotipalveluun ja päivystysvastaanotoille. Lähihoitajaopiskelijat osallistuivat kestävän kehityksen verkkokurssille. Heille ei ollut aiheeseen liittyvää lähiopetusta, vaan heidät perehdytettiin verkkokurssin materiaaleihin ja tehtävien tekemiseen ennen verkkokurssin aloittamista.

Kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistava koulutus on kestoaltaan n. 9 kk. Valmistavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden tutkinnonosat olivat kotisiivouspalvelut, avustamis- ja asiointipalvelut sekä kodin tekstiili- ja

vaatehuoltopalvelut. Nämä kolme tutkinnonosaa muodostavat koko tutkinnon. Näyttötutkinnon suoritettuaan he työllistyvät esim. kotityöpalveluyrityksiin, palvelutaloihin tai kotipalveluun kotipalvelutehtäviin, kuten kotisiivoukseen ja avustaviin huolenpitotehtäviin. Opiskelijat osallistuivat kolmeen eri verkkokurssiin, jotka liittyivät avustamis- ja asiointipalveluihin, kestävään kehitykseen ja kodin tekstiili- ja vaatehuoltoon. Opiskeluun sisältyi kaikissa osa-alueissa myös lähiopetusta.

Lähiavustajakoulutus oli kestoaltaan n. 7 kuukautta. Koulutus ei ollut tutkintoon johtavaa, vaan sen tarkoituksena oli kouluttaa avustavaa henkilökuntaa vanhustyöhön mm. palvelutaloihin ja vanhainkoteihin. Koulutuksen opintosuunnitelma koostui sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinnon (lähihoitaja), hoito ja huolenpito tutkinnon osan sisällöstä ja laitoshuoltajan ammattitutkinnon siivouspalvelujen tuottaminen tutkinnonosasta. Lisäksi koulutukseen sisältyi tekstiilihuoltoa. Kyselyyn osallistuneet opiskelijat osallistuivat kestävä kehityksen verkkokurssille, jota oli edeltänyt aiheeseen liittyvää lähiopetusta.

Verkkokurssien ajallinen kesto oli 1 ov. Verkkokurssin aikana opiskelijoilla oli mahdollisuus saada ohjausta sähköpostitse, puhelimitse tai myös tarvittaessa henkilökohtaista opastusta oppilaitoksessa.

7 KYSELYN TULOKSET

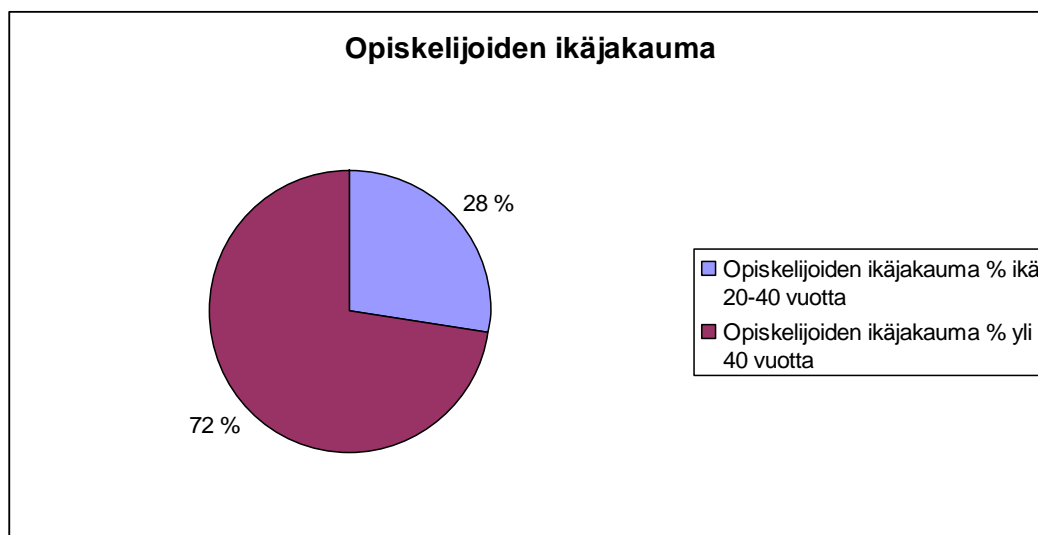
7.1 Opiskelijoiden ikä

Opiskelijoiden ikää tiedusteltaessa ikäjakaumat olivat 20–40 vuotiaat ja yli 40 vuotiaat. Yli neljäkymmentä vuotiaita oli eniten lähiavustaja ja kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa, kun taas lähihoitajakoulutuksessa 20–40 vuotiaita oli eniten.

Taulukko 1. Opiskelijoiden ikäjakauma koulutuksittain

	Ikä 20-40 vuotta	Ikä yli 40 vuotta	Opiskelijoita yhteensä
Lähiavustaja	2	12	14
Lähihoitaja	8	6	14
Kotityöpalvelujen at	1	11	12

Opiskelijoista yli 40-vuotiaita oli 72 % ja 20-40-vuotiaita oli 28 %. Tulos kuvastaa hyvin työvoimapolitiittisiin koulutuksiin hakeutuvien ikäjakaumaa. Kyselyn pohjalta on nähtävissä myös, että sosiaali- ja terveysalan tutkintoon hakeutuu eniten alle 40-vuotiaita, kun taas kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavaan ja lähiavustaja koulutukseen hakeutuu iältään vanhempia henkilöitä.

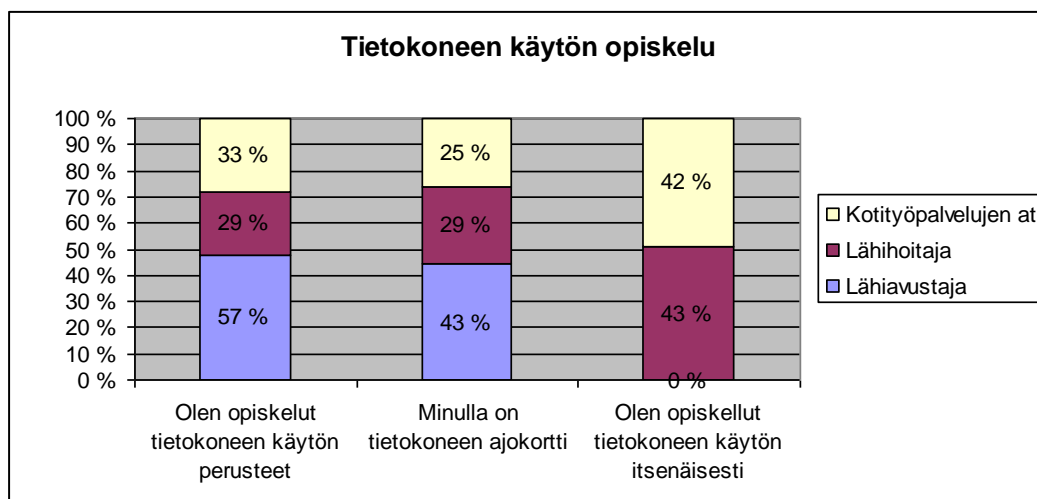

Kuvio 1. Opiskelijoiden ikäjakauma 20-40 ja yli 40 –vuotiaisiin

7.2 Tietokoneen ja Internetin käyttö

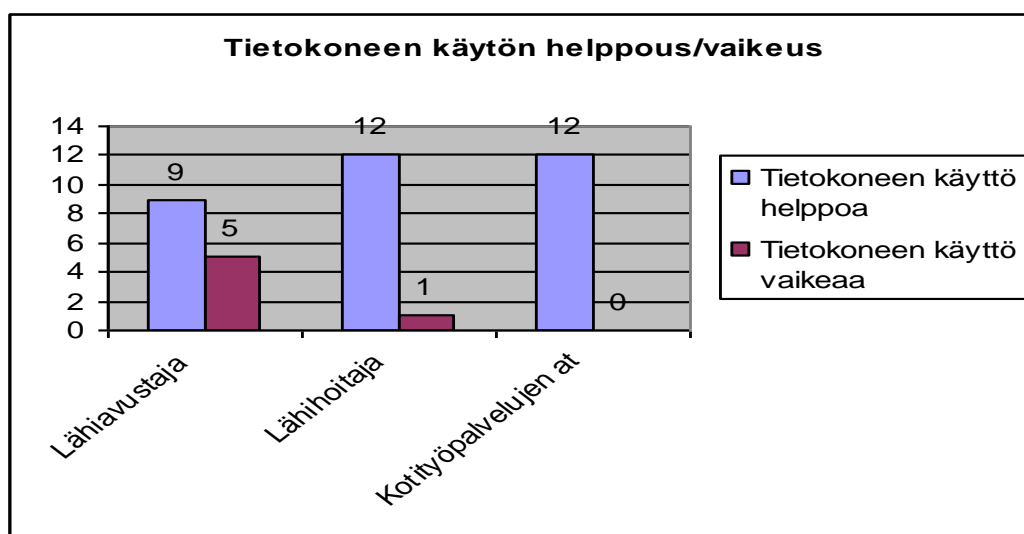
Lähiavustajaopiskelijoista tietokoneen ajokortin olivat suorittaneet 57%, lähihoitajista 29% ja kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksen opiskelijoista 25%. Tietokoneen käytön perusteiden opinnot sisältyvät opetussuunnitelmiin ja opiskelijoiden on mahdollisuus osallistua niihin. Kyselyyn osallistuneista lähiavustajaopiskelijoista 57%, lähihoitajaopiskelijoista

29% ja kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista 33% ovat osallistuneet tietokoneiden perusteiden opintoihin. Tietokoneen käytön oli itsenäisesti opiskelut lähihoitajaopiskelijoista 43% ja kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoista 42%. Lähiavustajaopiskelijoissa ei ollut yhtään itsenäisesti näitä taitoja opiskelleita.

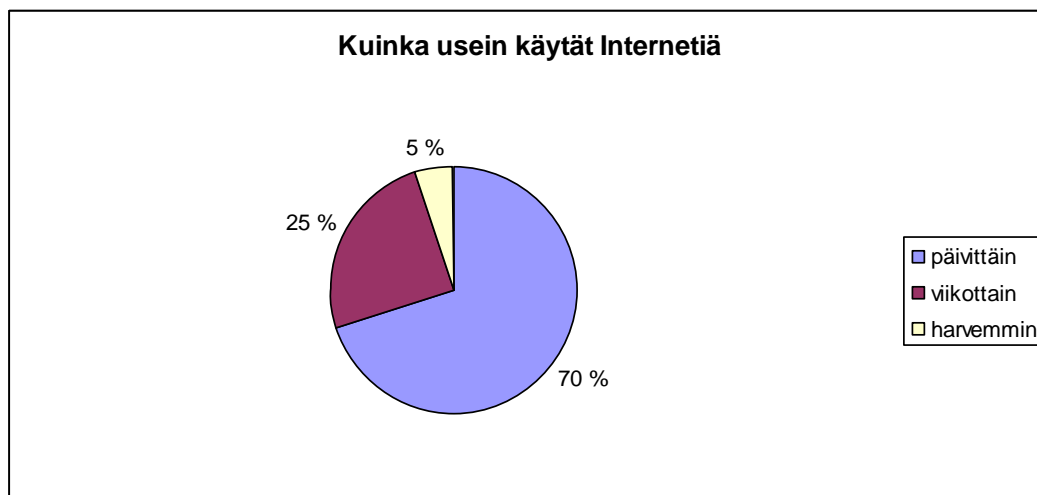
Kuvio 2. Tietokoneen käyttö.

Kaikista opiskelijaryhmistä tietokoneen käyttöä piti helppona yhteensä 34 opiskelijaa, yksi opiskelija oli kommentoinut käytön olevan sekä helppoa että vaikeaa ja viisi opiskelijaa piti sitä vaikeana.

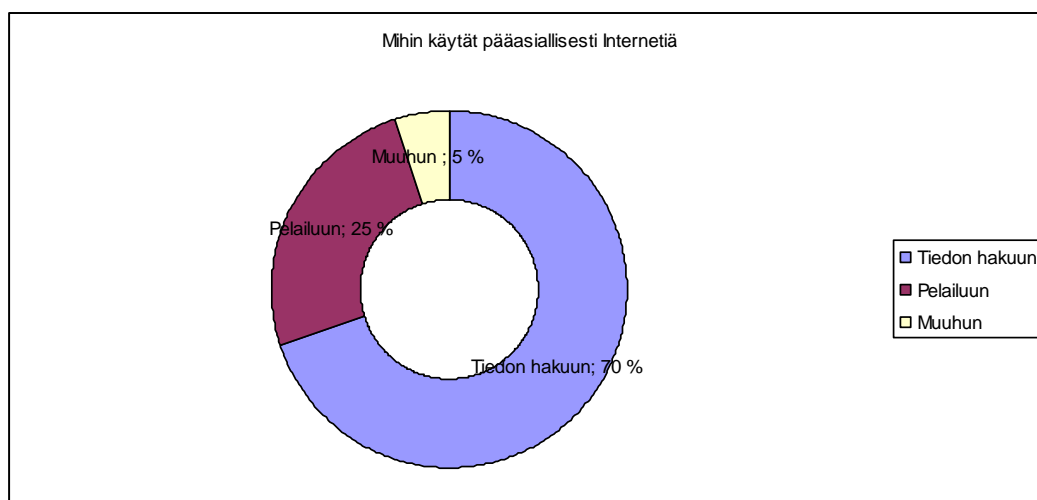
Kuvio 3. Tietokoneen käytön helppous/vaikeus.

Kyselyyn osallistuneista opiskelijoista 70% käyttää Internetiä päivittäin, 25 % viikottain ja 5 % harvemmin.

Kuvio 4. Kuinka usein käytät Internetiä?

Suurin osa 75 % opiskelijoista käytti Internetiä pääasiassa tiedonhakuun, pelailuun sitä käytti 25 % ja 5 % käytti sitä johonkin muuhun.

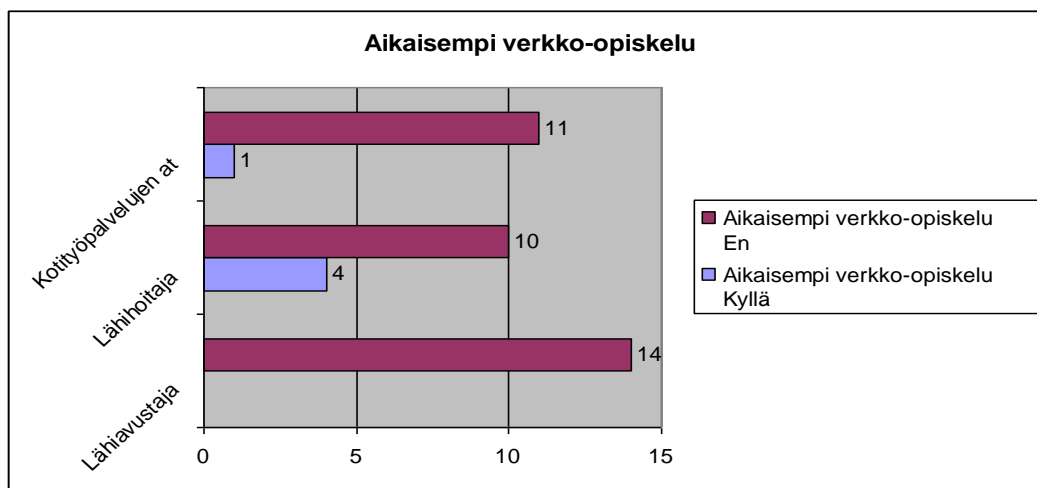

Kuvio 5. Internetin käyttö

7.3 Aikaisempi verkko-opiskelu

Yksi kotityöpalvelujen ammattitukinnontoon valmaistavassa koulutuksessa oleva opiskelija ilmoitti opiskelleensa verkko-opintoina aiemmin, mutta ei ilmoittanut mitä hän oli opiskellut. Lähihoitajaopiskelijoista neljän opiskeluihin oli aiemmin sisältynyt verkko-opiskelua. Heidän verkko-opiskelunsa liittyivät kestävän kehitykseen, ammatillisiin opettajaopintoihin, tietojen käsittelyn ammattitutkintoon ja aamu- sekä iltapäiväohjaajan ammattitutkintoon. Lähiavustaja koulutuksessa olevista ei ollut kukaan aikaisemmin osallistunut verkko-opiskeluun.

Kuvio 6. Aikaisempi verkko-opiskelu

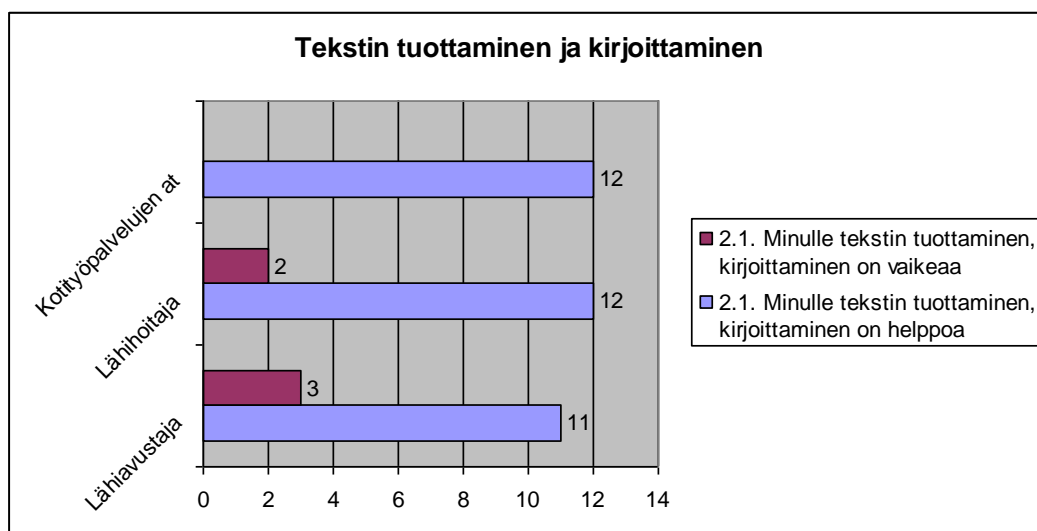
7.4 Tietokoneen hallintalaitteiden käyttö ja tekstin tuottaminen

Suurin osa opiskelijoista hallitsi mielestään hyvin tietokoneen hallintalaitteet, kuten esim. näppäimistön ja hiiren käytön. Lähihoitajaopiskelijoista kaikki hallitsivat hyvin tietokoneen hallintalaitteet. Vain yksi lähiavustaja koulutuksessa oleva opiskelija koki hallitsevansa huonosti tietokoneen hallintalaitteita. Hän perusteli huonoa osaamistaan iällään ja tietotekniikan käytön vähäisyydellä.

Taulukko 2. Tietokoneen hallintalaitteiden käyttö

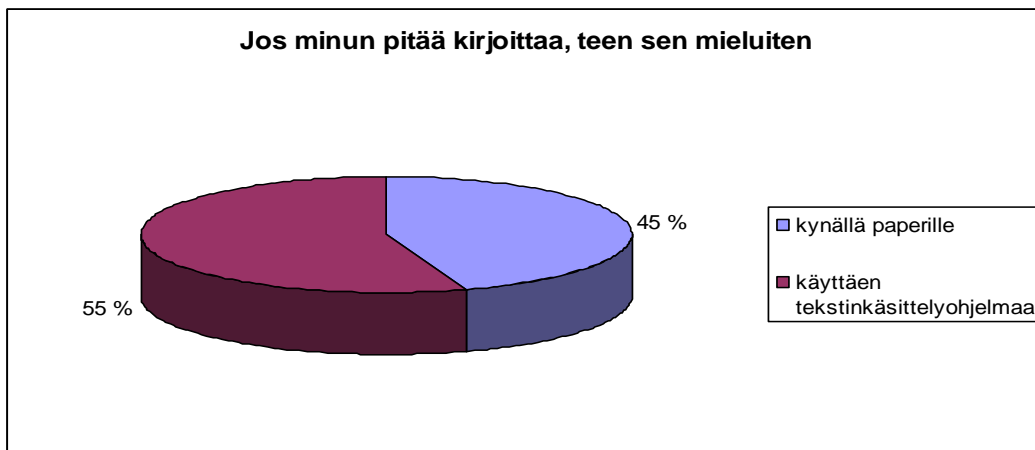
Hallitsen tietokoneen hallintalaitteet (hiiren käyttö, näppäimistö)			
	Hyvin	Kohtalaisesti	Huonosti
Lähiavustaja	7	6	1
Lähihoitaja	14		
Kotityöpalvelujen at	8	4	

Vain kaksi lähihoitaja- ja kolme lähivustajaopiskelijaa pitivät tekstin tuottamista ja kirjoittamista vaikeana. Perusteluina olivat ”en vaan saa ajatuksia, asioita paperille lyhyesti”, ”en keksi kirjoitettavaa” ja ”en ole tottunut”.

Kuvio 7. Tekstin tuottaminen ja kirjoittaminen

Kyselyyn osallistuneista opiskelijoista 55 % käytti mieluiten tekstinkäsittelyohjelmaa ja 45 % kirjoitti perinteisesti kynää käyttäen. Yksi lähiavustajaopiskelija ja yksi kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelija oli valinnut kyselyn molemmat vaihtoehdot.

Kuvio 8. Kirjoittamistottumukset

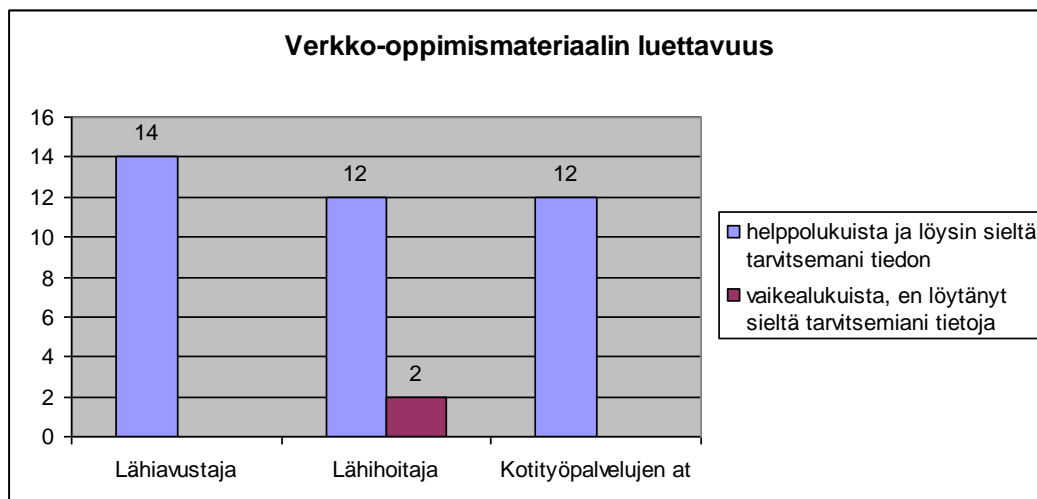
7.5 Optima verkko-oppimisympäristö

Lähiavustajaopiskelijat ja kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa olevat opiskelijat olivat tyytyväisiä saamiinsa ohjeisiin ja opastukseen. Lähihoitajaopiskelijoista kolme koki ohjeet ja opastuksen puutteelliseksi. Heidän vastauksensa kysymykseen ”Millaisia ohjeita/opastusta olisit tarvinnut?” olivat, ”Optimassa olisi pitänyt käydä enemmän yhdessä opettajan kanssa” ja ”paperilla muutama perusohje”.

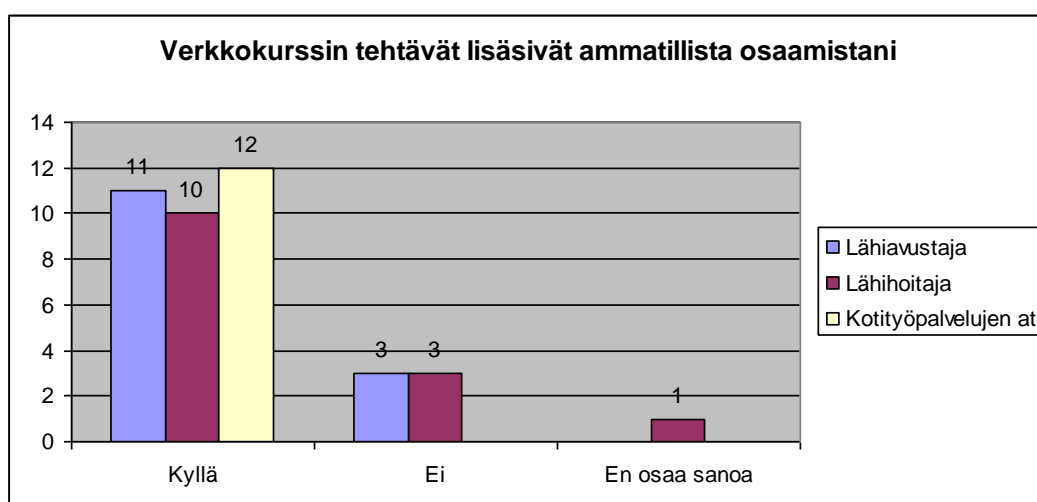
Kuvio 9. Ohjeiden ja opastuksen riittävyys verkko-opiskeluun

Suurin osa opiskelijoista piti verkko-oppismismateriaalia helppolukuisena ja he löysivät sieltä tarvitsemansa tiedot. Kaksi lähihoitajaopiskelijaa piti sitä vaikealukuisena, eivätkä he löytäneet sieltä helposti tarvitsemiaan tietoja. He eivät kuitenkaan perustelleet asiaa mitenkään.

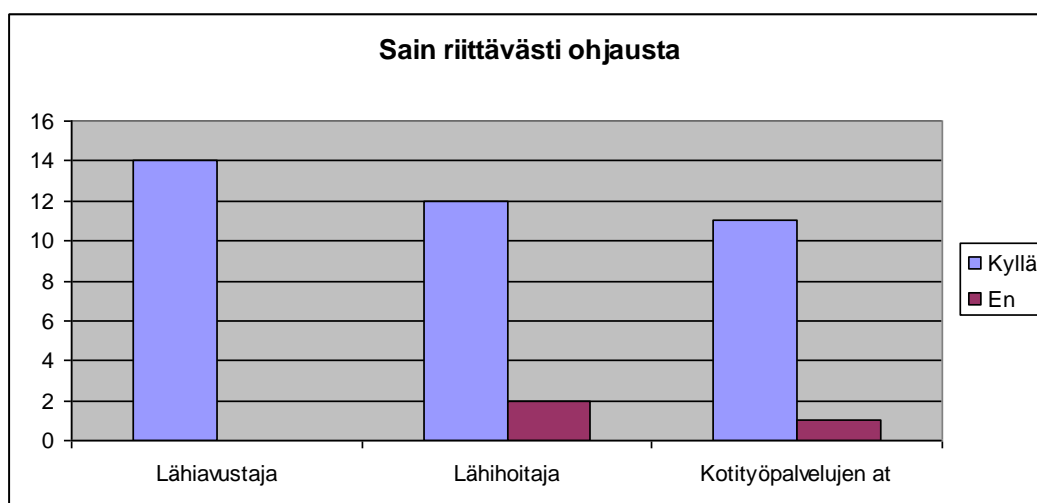
Kuvio 10. Verkko-oppimismateriaalin luettavuus

Suurin osa opiskelijoista koki verkkokurssin tehtävien lisänneen ammatillista osaamistaan. Sekä lähihoitaja- että lähiavustajaopiskelijaryhmästä kolmen opiskelijan mielestä heidän ammatillinen osaamisensa ei lisääntynyt. Heistä kukaan ei kuitenkaan perustellut asiaa mitenkään.

Kuvio 11. Verkkokurssin tehtävät lisäsivät ammatillista osaamistani.

Opiskelijoilla oli mahdollisuus saada ohjausta ja opastusta puhelimitse tai sähköpostin välityksellä. Ennen verkkokurssin alkamista sovittiin päivät ja kellonajat, jolloin opettaja on puhelimitse tavoitettavissa. Vaikka ohjaukseen olisi ollut mahdollisuus, niin sitä ei kukaan verkkokurssien aikana pyytänyt ja kuitenkin kaksi lähihoitajaopiskelijaa ja yksi kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa oleva opiskelija olivat sitä mieltä, että olivat saaneet liian vähän ohjausta. He eivät kuitenkaan perustelleet millaista ohjausta he olisivat tarvinneet.

Kuvio 12. Ohjauksen riittävyys verkkokurssin aikana.

7.6 Verkko-opinnot, luokkaopetus vai molemmat?

Lähiavustaja- ja lähihoitajaopiskelijoista suurin osa valitsisi jatkossa perinteisen luokkaopetuksen. Lähiavustajista vain yksi ja lähihoitajista kaksi valitsisi verkko-opiskelun, jos siihen olisi mahdollisuus. Kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa olleista opiskeleijoista jopa viisi valitsisi verkko-opiskelun.

Taulukko 3. Opiskelijaryhmien valinnat verkko-opiskelun, luokkaopetuksen ja niiden yhdistelmän välillä

Jos sinulla on tulevaisuudessa mahdollisuus valita verkko-opiskelun tai perinteisen luokkaopetuksen välillä, kumman valitset?			
	Verkko-opiskelun	Luokkaopetuksen	Molemmat
Lähiavustaja	1	11	2
Lähihoitaja	2	9	3
Kotityöpalvelujen at	5	4	3
	8	24	8

Opiskelijoista 60% on perinteisen luokkaopetuksen kannalla, 20% on innostunut verkko-opiskelusta ja 20% sekä luokkaopetuksesta että verkko-opiskelusta.

Verkko-opiskelun valintaa perusteltiin

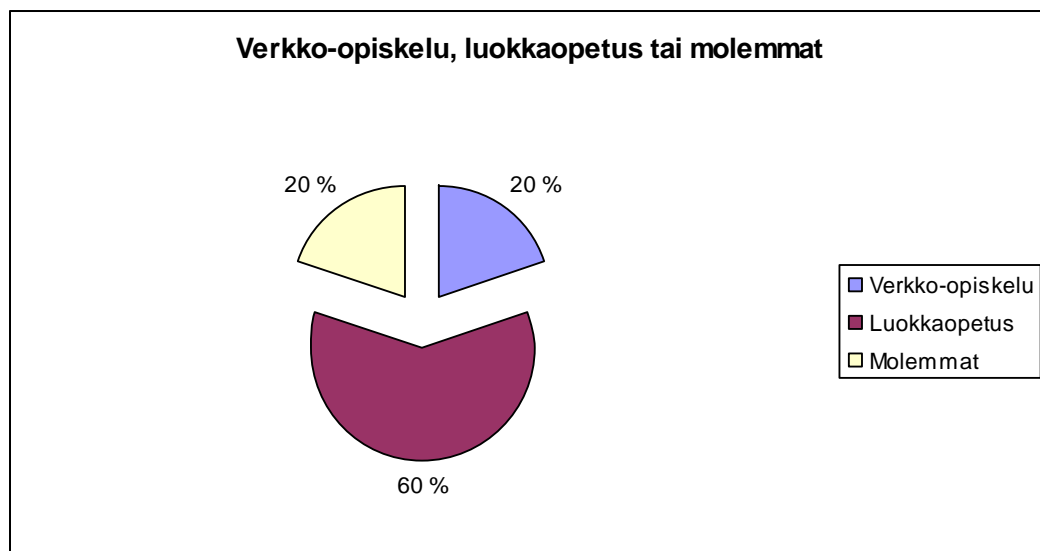
- *ei tarvitse hinata itseään kouluun, siellä istuminen on puuduttavaa*
- *vaikea vastata - kyllä kursseillakin käyminen on antoisaa ja joskus jopa hauskaa*
- *vapaata ajankäyttöä*

Luokkaopetuksen valinnan perusteluja olivat

- *voi esittää lisäysymyksiä*
- *nähdä ihmisiä ja jutella*
- *perinteinen parempi oppimisen kannalta*
- *läsnäolo tehokkaampaa*
- *vuorovaikutusmahdollisuus helpompi*
- *haluan kuulla opettajia, tietokone ei kiinnosta*
- *vuoropuhelu nopeuttaa tiedonsaantia*
- *ihmisten kanssakäyminen*

Opiskelijat, jotka olivat molempien sekä verkko-opiskelun että luokkaopetuksen kannalla, perustelivat asiaa

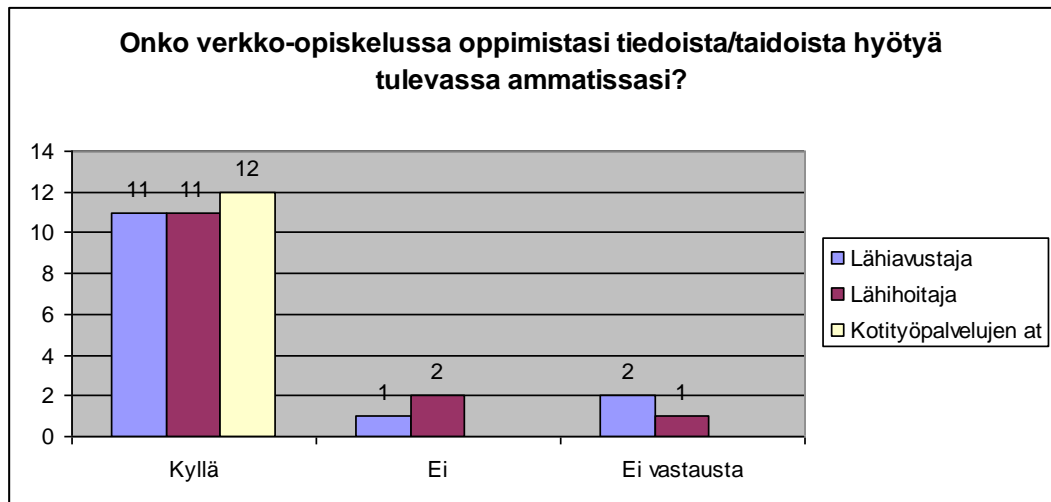
- *molemmat sopivat minulle*
- *riippumaton ajankohdasta, kontaktit toisiin tärkeitä, voi sovittaa omiin aikatauluihin*
- *tasapuolisesti, ei kumpaakaan yksistään*
- *kummatkin täydentävät toisiaan*

Kuvio 13. Verkko-opiskelu, luokkaopetus tai molemmat

7.7 Verkko-opiskelussa saavutettujen taitojen ja tiedon hyödyntäminen tulevassa ammatissa

Opiskelijoista suurin osa koki verkko-opiskelussa oppimistaan tiedoista ja taidoista olevan hyötyä tulevassa ammatissaan. Lähiavustaja- ja lähihoitaja opiskelijoista yhteensä kolme, kokivat etteivät voi hyödyntää saamiaan tietoja ja taitoja ammatissaan. Kaksi lähiavustajaopiskelijaa ja yksi lähihoitajaopiskelija eivät olleet vastanneet kysymykseen.

Kuvio 14. Verkko-opiskelu, luokkaopetus tai molemmat

Kysymykseen ”Millaista hyötyä?”, lähiavustajaopiskelijat vastasivat

- *en osaa sanoa, todennäköisesti*
- *tietää mistä hakee tietoa*
- *löydän viimeisimmän päivitetyn tiedon*
- *tiedonhaku kanavien käyttö kokemuksen myötä helpompaa*
- *ammattiin ja työelämään liittyviä asioita on helpompi hakea verkon kautta*
- *saan lisätietoa tarvittaessa*
- *olen saanut tietoa hoitoalasta*

Lähihoitaja opiskelijat vastasivat

- *itsenäisen tiedon hakeminen, lisäopiskelu tms.*
- *opintojen aikana sain alan verkkosivujen osoitteita myöhempää opiskelua varten*

Kotityöpalvelujen ammatitutkintoon valmistavassa koulutuksessa olevat opiskelijat vastasivat

- *sain tietoa asioista, joita en ole aikaisemmin opiskelut*
- *opin myös ATK:ta samassa, hyödynnän sitä*
- *oppii hakemaan tietoja, oikeastaan mistä asiasta vaan*
- *ei oppi ojaan kaada eli aina jotain mieleen jää*
- *kaikki uudet asiat ja opit ovat aina hyväksi, on sitten kyse verkko-opiskelusta tai mistä tahansa muusta uudesta asiasta*
- *tieto on pääomaa, jota voi soveltaa työelämässä*
- *työni (kirjattiin) tilastoitiin aina koneelle*

Yhteistä opiskelijoiden kommenteille on, että he kokivat tiedonhakuvalmiuksiansa parantuneen ja näin ollen on heidän on helpompi päivittää tietojaan.

8 POHDINTA

Kyselyyn osallistuneiden ikäjakauma koulutuksittain kuvastaa hyvin eri työvoimapolitiittisiin koulutukseen hakeneiden ja valittujen ikäjakaumaa. Lähihoitajakoulutukseen hakeutuu selvästi enemmän alle 40-vuotiaita kuin lyhyempi kestoiseen lähiavustajan koulutukseen ja kotityöpalvelujen ammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen. Iän myötä kiinnostus pidempi aikaisiin koulutuksiin selvästi laskee. Tämä tulee esiin myös valintahaastatteluissa.

Opiskelijoiden tietotekniset taidot vaihtelevat suuresti. Osa on opiskellut ne itsenäisesti ja osa on suorittanut tietokoneen ajokorttin. Koulutuksen aikana kaikilla on mahdollisuus saada opetusta tietotekniikan perusteista ja monet saavatkin siitä rohkeutta tietokoneen käyttöön. Usein ryhmästä löytyy myös niitä, jotka eivät näitä taitoja halua ja niitä joilla ei edes ole tietokonetta. Yleisiä

ongelmia ovat myös kotona olevien tietokoneiden ikä ja kunto. Työvoimapolitiisessa koulutuksessa olevien taloudellinen tilanne ei useinkaan mahdollista niiden uusimista.

Kyselyn perusteella Internetiä käytti opiskelijoista 70 % päivittäin. Eniten Internetiä käytettiin tiedon hakuun. Selvästi Internet on tämän päivän tärkeimpiä tiedonhakukanavia. Opiskelijan pitää kuitenkin omata hyvät ja kriittiset tiedonkäsittelytaidot, sillä kaikki löydettävissä oleva tieto ei ole luotettavaa.

Opiskelijoista vain muutamalla oli kokemusta verkko-opiskelusta, joten opiskelijoiden motivointiin ja heidän ohjaukseensa tarvitaan riittävästi aikaa. Koska verkko-opiskelu on itsenäistä opiskelua, pitää opiskelijan myös itse olla aktiivinen ohjausta halutessaan. On myös tärkeää, että tehtäviin vastaaminen on tekniikaltaan helppoa, jotta opiskelija pystyy keskittymään itse aiheeseen, eikä vain vastaamistekniikkaan. Kyselyn perusteella 55 % opiskelijoista käyttää kirjoittaessaan mieluiten tekstinkäsittelyohjelmaa. Suurimpaan osaan nykyisistä verkkotehtävistä vastataan kirjoittamalla, joten osalle se on selvästi haastavaa. Usein opiskelijat kokevat verkkokurssien parantaneen heidän tietoteknisiä taitojaan ja samalla he ovat saaneet rohkeutta tietotekniikan käyttöön. Tämän päivän ammateissa tuskin voi välttyä tietokoneen käytöltä ja usein käytössä olevat tietokoneohjelmat edellyttävät ainakin tyydyttävää tekstinkäsittelytaitoa.

Tällä hetkellä suurin osa kyselyyn osallistuneista opiskelijoista haluaa jatkossa perinteistä luokkaopetusta, mutta osa haluaisi sen lisäksi verkko-opiskelua ja muutama olisi halukas kehittämään ammattitaitoaan verkko-opiskelun avulla. Eniten opiskelijat kaipaavat opiskelussaan vuorovaikutteisuutta. Palvelualojen ammateissa vuorovaikutustaidoilla on suuri merkitys, ollaanhan asiakaspalvelutehtävissä. Verkko-opiskelussa voidaan hyödyntää verkkokeskusteluja, mutta ne eivät täysin korvaa esim. luokkaopetuksen keskustelutilanteita. Kokemusten jakaminen on tärkeä osa osaamisen kehittymistä ja usein se puuttuu täysin tai jää vähäisemmäksi verkko-opiskelussa. Puheen ja kuvan tuominen verkko-opiskeluun on jo nykyisin mahdollista, mutta jotta se voidaan ottaa oppilaitoksessa aktiiviseen käyttöön, vaatii se vielä suunnittelua, kehittämistä ja myös lisähankintoja. Ei riitä, että

oppilaitoksella on nämä valmiudet, vaan opiskelijoiden omista tietokoneista pitäisi löytyä samat valmiudet. Sosiaalisen median käytön yhdistäminen verkko-opiskeluun voisi olla yksi mahdollisuus vuorovaikutteisuuden parantamiseen, sillä nykyisin opiskelijat keskustelevat paljon monilla keskustelupalstoilla.

Vastauksien perusteella suurin osa opiskelijoista koki, että heidän ammatillinen osaamisensa kehittyi verkkokurssin aikana ja opituista tiedoista ja taidoista on hyötyä tulevassa ammatissa. Lisäksi opiskelijat kokivat tiedonhaku ja tietoteknisten taitojensa kehittyneen. Kyselyn tulos osoittaa, että verkko-opiskelu puoltaa paikkaansa muiden opiskelumuotojen ohella.

LÄHTEET

Koli H, Silander P. 2002. Verkko-oppiminen. Oppimisprosessin suunnittelu ja ohjaus. Hämeenlinna: Hämeen ammatinkorkeakoulu.

Kenguru, Verkko-opetus [viitattu 22.5.2011] Saatavissa
http://www2.edu.fi/kenguru/fi/oppimisprosessi_2.php

Kenguru, Verkko-opetus [viitattu 22.5.2011] Saatavissa
http://www2.edu.fi/kenguru/fi/oppimisprosessi_5.php

Opetus- ja kulttuuriministeriö , Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus [Viitattu 29.4.2011].
 Saatavissa
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/aikuiskoulutus_ja_vapaa_sivistystyoe/aikuiskoulutusjaerjestelmae/tyoevoimapolitiittinen_koulutus/?lang=2

Tietoyhteiskuntaohjelma, Kansallinen tietoyhteiskuntastrategia 2007-2015 , 6
 [viitattu 3.6.2011]. Saatavissa
http://www.arjentietoyhteiskunta.fi/files/34/Kansallinen_tietoyhteiskuntastrategia.pdf

Tilastokeskus, Tieto- ja viestintätekniikan käyttö 2010, Internet vuorovaikutuksen välineenä [viitattu 6.3.2011 ja 6.5.2011]. Saatavissa http://www.stat.fi/til/sutivi/2010/sutivi_2010_2010-10-26_fi.pdf

Työ- ja elinkeinotoimisto, Työvoimakoulutus 1.3.2010. [viitattu 2.3.2011]. Saatavissa
http://www.mol.fi/mol/fi/03_koulutus_ura/01_tyovoimakoulutus/index.jsp > Koulutus- ja ammatinvalinta > Työvoimakoulutus

Opiskelijakysely 2009 – 2010, Verkko-opiskelu työvoimapolitiittisessa koulutuksessa

Opiskelen Turun ammattikorkeakoulussa restonomiksi (Amk), Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma.

Opintoihini liittyy opinnäytetyö, jonka aiheena on ”**Työvoimapolitiittisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden kokemukset verkko-opiskelusta Turun Aikuiskoulutuskeskuksessa**”.

Tutkinto, jota suoritan: _____

Opiskelijan ikä:

☐ 20 – 40 vuotta

☐ yli 40 vuotta

Tietokoneen käyttö

☐ olen opiskellut tietokoneen käytön perusteet

☐ minulla on tietokoneen ajokortti

☐ olen opiskellut tietokoneen käytön itsenäisesti

Minulle tietokoneen käyttö on

☐ helppoa

☐ vaikeaa

Internetin käyttö

Kuinka usein käytät internetiä

☐ päivittäin

☐ viikoittain

☐ harvemmin

Mihin käytät pääasiallisesti Internetiä

☐ tiedon hakuun

☐ pelailuun

☐ muuhun

Mihin? _____

Aikaisempi verkko-opiskelu

Oletko opiskellut aikaisemmin, ennen nykyisiä opintojasi verkon välityksellä

☐ kyllä

☐ en

Jos olet opiskellut aikaisemmin, niin mitä?

---

1. Tekninen osaaminen

Hallitsen tietokoneen hallintalaitteet (hiiren käyttö, näppäimistö)

☐ hyvin

☐ kohtalaisesti

☐ huonosti

Jos hallitsen mielestäsi huonosti tietokoneen hallintalaitteita, niin mistä se johtuu?

---

2. Tekstin tuottaminen

2.1. Minulle tekstin tuottaminen (kirjoittaminen) on

☐ helppoa

☐ vaikeaa

Jos kirjoittaminen on vaikeaa, niin mistä syistä se johtuu?

2.2. Jos minun pitää kirjoittaa, teen sen mieluiten

☐ kynällä paperille

☐ käyttäen tekstinkäsittelyohjelmaa

3. Optima verkko-oppimisympäristö

3.1. Ohjeet ja opastus verkko-opiskeluun/verkkokurssiin olivat

☐ riittävät

☐ puutteelliset

Millaisia ohjeita/opastusta olisit tarvinnut?

3.2. Verkko-oppimismateriaali oli mielestäni

☐ helppolukuista ja löysin sieltä tarvitsemani tiedon

☐ vaikealukuista, en löytänyt sieltä tarvitsemiani tietoja

Jos verkko-oppimismateriaali oli vaikealukuista, etkä löytänyt sieltä tarvitsemiasi tietoja, niin mistä se mielestäsi johtuu?

3.3. Verkkokurssin tehtävät sellaisia, jotka lisäsivät ammatillista osaamistani

☐ kyllä

☐ ei

Jos tehtävät eivät lisänneet ammatillista osaamistasi, niin mistä tämä mielestäsi johtui?

3.4. Sain riittävästi ohjausta verkkokurssin aikana

☐ kyllä

☐ en

Jos et mielestäsi saanut riittävästi ohjausta, niin millaista ohjausta olisit tarvinnut enemmän?

---

4. Jos sinulla on tulevaisuudessa mahdollisuus valita verkko-opiskelun tai perinteisen luokkaopetuksen välillä, kumman valitset?

☐ verkko-opiskelun

☐ luokkaopetuksen

Miksi?

---

5. Onko verkko-opiskelussa oppimistasi tiedoista/taidoista hyötyä tulevassa ammatissasi ja työssäsi?

☐ kyllä

☐ ei

Millaista hyötyä?

Kiitos vastauksista 😊 Jaana Kallio